

българския етнос, пък и на останалите етнически (особено малки) групи в страната, така че приведените данни за стайния обхват на ромските жилища не дават реална представа за състоянието на важния индикатор “заселеност” на едно жилище. Обръщам специално внимание на този момент, тъй като пренаселеността рефлектира и върху други страни и моменти в бита, душевността и културата на ромите.

Като пример в това отношение може да се вземе местоспането на ромските деца. Съгласно строго секретното изследване от 1980 г. “Близо 50% от изследваните лица посочват, че техните деца спят на отделни легла.”⁴⁸ В същото време обаче, “на близо 15% от изследваните лица децата спят всичките на едно легло или по две на легло. Близо 5% от изследваните лица посочват, че техните деца нямат легла и “спят на пода”. Заедно с родителите си на едно легло спят децата на около 4% от изследваните лица.”⁴⁹

Едва ли е нужно да се подсказва, че анализът на тези данни навежда неизбежно на по-други размисли и оценки за жилищното положение на нашите цигани. От една страна, цифрата 50% спящи на отделни легла говори за истински скок в семейно-жилищното положение на циганите у нас, при положение че се взема под внимание по-далечното минало в това отношение. От друга страна обаче, останалите цифри свидетелстват, че голяма част от децата на ромите са лишени от жилищна самостоятелност и спокойствие, че нямат необходимите хигиенни условия за отдих и сън, че те не са изолирани от нощни контакти с родителите си, които с някои аспекти на реализацията им не дават позитивен отзвук във взаимоотношенията между родители и деца откъм правилното възпитание на идващите поколения.

И още нещо. В кварталите и общините, населени с компактни маси от цигани, третираните тук проблеми придобиват още по-изразителни аспекти. Към средата на 1989 г. например, в столичната община “Красна поляна” (най-гъсто заселената с цигани община в София), хората обитават както следва: 17,2% една стая, 46,1% две стаи, 29,8% три стаи и

⁴⁸ Резултати от ..., с. 103.

⁴⁹ Пак там, с. 102.